

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021, declarat de avocatul Dumitru Marco în numele inculpatului

Costincev Rustam xxxx,

anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătoriei Anenii Noi din 24.08.2016, în baza art. 264^l alin. (4) Cod penal, la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 10.08.2020 - 08.02.2021,
instanța de apel: 19.02.2021 - 10.06.2021,
instanța de recurs: 24.08.2021 - 20.10.2021.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 08 februarie 2021, Costincev Rustam a fost condamnat în baza art. 264^l alin. (4) Cod penal la 8 luni închisoare, **cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.**

În temeiul art. 90 Cod penal, **executarea pedepsei** aplicate i-a fost **suspendată** condiționat, pe un termen de probațiune de 2 ani.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Costincev Rustam, la 11.07.2020, orele 04:10, nedeținând permis de conducere și existând totodată bănuiala rezonabilă, că acesta se afla în stare de ebrietate alcoolică, fiind stopat și înlăturat de la volanul automobilului „BMW 520”, n/î XXXX, cu care se deplasa pe drumul public din s. Țânțăreni, r-nul Anenii Noi, deși conform prevederilor pct. 11 lit. j) a Regulamentului

circulației rutiere a fost preîntâmpinat oficial despre faptul, că conducătorul de vehicul, este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemii, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare, acesta fiind conștient despre survenirea răspunderii și ignorând cerințele legale, a refuzat de la testarea alcoolscopică prin proba „Drager”.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Dat fiind că probele administrate confirmă în totalitate vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, ca refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei și de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, acțiune săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu muncă neremunerată de la 200 la 240 ore sau închisoare de până la 1 an, că anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 24.08.2016, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, că circumstanțe agravante și atenuante nu au fost stabilite, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-i-se o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent, pe parcursul termenului de probațiune.

3. Procurorul în Procuratura raionului Anenii Noi, Natalia Livadaru a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă de 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelanta a invocat că instanța de fond, prin aplicarea unei astfel de pedepse non-privative de libertate diminuează acel factor de abținere de la comiterea unor asemenea infracțiuni de către alte persoane sau chiar de către inculpat, care deși a fost deja condamnat pentru săvârșirea aceleiași infracțiuni, la o muncă mai blândă decât închisoarea, a demonstrat că nu s-a reeducat și nu a respectat încrederea acordată și doar prin privarea temporară de libertate va fi atins scopul pedepsei.

Instanța a aplicat o pedeapsa prea blândă în privința inculpatului, ceea ce a determinat consecința de neasigurare a scopului pedepsei penale și anume reeducarea inculpatului, restabilirea ordinii de drept, ba din contra într-un mod tacit va fi încurajat atât inculpatul, cât și alte persoane să comită fapte analogice pe viitor conștientizând ca rezultat al comiterii lor, în limite legale, nu survine o pedeapsă aspră care să-i limiteze în drepturi sau să atragă după sine alte consecințe coercitive.

Cu atât mai mult că Costincev R., anterior a fost condamnat pentru infracțiune analogică și anume prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 24.08.2016, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Deși acesta a executat pedeapsa aplicată prin sentința din 24 august 2016, acesta nu doar a ignorat cerințele legale de a conduce mijlocul de transport în baza documentului oficial și nu în stare de ebrietate, repetând acțiunile sale criminale, dar cazierul contravențional deține informația, că acesta înainte de a comite fapta care se impută, dar după pronunțarea sentinței din 2016 și anume în anul 2018, având același comportament ușuratic, cinic și neconștiincios, a comis 2 contravenții prevăzute la art. 231 alin. (2) Cod contravențional, adică depășirea limitei de viteză. Astfel, comportamentul acestuia, nu are doar un caracter repetitiv, dar și este extrem de periculos pentru ceilalți participanți la traficul rutier.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Costincev Rustam, condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 8 luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, i-a fost exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul reținerii.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond eronat a conchis că o pedeapsă non privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, or, inculpatul urmează să conștientizeze fapta comisă, fiind la a doua abatere a legislației, în situația în care acesta anterior a mai fost condamnat pentru aceeași infracțiune, fiindu-i aplicată pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, însă nu a tras concluziile necesare.

Aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora, iar în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Astfel, la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului, instanța de fond a menționat despre comiterea anterioară de către acesta a unei infracțiuni similare, dar nu a ținut cont că el nu a conștientizat pericolul social sporit al acesteia și fără a învedera și alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, modalitatea săvârșirii infracțiunii, impertinența acțiunilor, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului.

În acest sens, instanța de fond neîntemeiat a conchis că împrejurările reținute sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, or, deși inculpatul nu s-a eschivat de la examinarea cauzei penale și a recunoscut vinovăția

incriminată, acesta, anterior a fost atras la răspundere penală pentru aceeași infracțiune, fapt ce denotă că i s-a acordat deja șansa de a se corija conduita și a demonstra că cele comise constituie un incident în biografie, însă în final acestea au fost ignorate, ultimul săvârșind o nouă infracțiune cu intenție.

Sanctiunea art. 264 alin. (4) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore sau închisoare de până la 1 an.

Prin prisma prevederilor art. 364 alin. (8) al Codului de procedură penală, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Astfel, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, din intenție, de personalitatea inculpatului, care se află la evidența medicului narcolog din 18.02.2017, cu diagnoza de alcoolism cronic st. II, mixt sistematic, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, cele atenuante fiind recunoașterea vinovăției, că anterior a mai fost condamnat pentru infracțiune similară, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă, rațională și echitabilă, cu aplicarea unei pedepse în formă de închisoare pe un termen de 8 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Ori, prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 24 august 2016, inculpatul a mai fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, dar nu și-a făcut concluziile convenite și a comis din nou o infracțiune similară. Deci, pedeapsa anterioară nu și-a făcut efectul în vederea corectării, corijării și neadmiterii pe viitor a astfel de infracțiuni.

Prin urmare, anume pedeapsă cu executare pe un termen de 8 luni închisoare, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalității acestuia. O pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, iar aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Costincev R. este inoportună, în situația în care, inculpatul nu este la prima abatere de la legea penală.

5. Avocatul Dumitru Marco a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

Recurentul a indicat că instanța de apel, nu a apreciat circumstanțele de fapt și de drept a cauzei în latura pedepsei aplicate condamnatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, și nu au aplicat corect prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Decizia este contrară prevederilor articolului 6 §1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care plasează „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor,

argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora, inclusiv motivarea hotărârilor adoptate.

Subsecvent, Costincev R. a recunoscut vina integral și a solicitat ca cauza penală să fie examinată conform art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, declarând prin înscris autentic, că recunoaște probele administrate în faza de urmărire penală și asupra cărora nu are obiecții.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5., din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, inclusiv ale art. 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că, în cazul care inculpatul a comis o infracțiune ușoară, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise și a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, dar anterior a mai fost condamnat pentru infracțiune similară însă

nu a tras concluziile necesare și se află la evidența medicului narcolog cu diagnoza de alcoolism cronic st. II, mixt sistematic, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante invocate de recurent, suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse la pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4.- 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i-au fost aplicate pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Dumitru Marco împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021, în privința inculpatului Costincev Rustam xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 19 noiembrie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun